SKIEN KOMMUNE

Arkivsak-dok.	22/23264-1
Saksbehandler	Knut Mathias Amlie

Saksgang	Møtedato
Utvalg for klima, miljø og byutvikling	
Bystyret	

Fornybar kraft i Skien kommune - viljeserklæring

Kommunedirektørens innstilling

1. Skien kommune er positive til utvikling av fornybar kraftproduksjon, og at eksterne aktører igangsetter prosjekter for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen.

2. Det skal fremmes en ny sak i løpet av våren 2023 som synliggjør prosessene for eventuelle etableringer av fornybar energi. Saken må vise kommunens rolle opp mot konsesjonsbehandlingen etter gjeldende lovverk.

3. Skien kommune som grunneier åpner for å inngå tidsavgrensede intensjonsavtaler for leie av arealer til fornybar kraftproduksjon.

4. Nye prosjekter vil ikke bli tatt stilling til før sak som beskriver ønsket prosess er vedtatt i bystyret.

Bakgrunn for saken

Skien kommune og landet for øvrig står overfor en stor vekst i behovet for elektrisk energi.
Med bakgrunn i rådende energisituasjon i Norge og politiske føringer om at kommuner i Sør-Norge bør bidra til fornyet kraftproduksjon, har Skien kommune gjennomført en kunnskapsinnhenting om potensialet for ny, fornybar kraftproduksjon i egen kommune.

Kunnskapsinnhentingen har blant annet bestått av en temadag med Bystyret 24.3.22, etablering av vedlagt kunnskapsunderlag «Kunnskapsbank vedrørende alternativ kraftproduksjon i Skien kommune» utarbeidet av Norconsult og et temamøte i UKMB 22.11.22. UKMB fremmet i temamøtet et ønske om å motta forslag til videre prosess, og det er bakgrunnen for denne saken.

Saksfremstilling

Dagens energiproduksjon og fremtidig energibehov

Kunnskapsgrunnlaget Norconsult har utarbeidet på vegne av Skien kommune beskriver dagens kraftsituasjon og estimerer utviklingen fremover. Kunnskapsgrunnlaget gir følgende hovedpunkt:

1. Totalt i 2021 ble det forbrukt ca. 660 GWh elektrisk strøm i Skien. Dagens produksjon av elektrisk kraft i Skien er hovedsakelig basert på vannkraft.
   Skien kommune er i dag netto kraftimportør, med en underdekning på ca. 460 GWh. Over tid vil underdekningen tilta i takt med økt forbruk, med mindre man øker produksjonen.

2. Per i dag forsyner lokalprodusert vannkraft under halvparten av energibehovet i Skien kommune. Forbruksveksten fremover vil trolig være større enn det som er realistisk å etablere av solkraftproduksjon på bygninger. Dersom selvforsyningsgraden skal opprettholdes eller økes, må det det derfor etableres ny kommersiell kraftproduksjon i kommunen.

3. Forbruksveksten antas å være sterkest frem mot 2030 før veksten avtar noe. I 2030 antar Statnett at forbruket på landsbasis har vokst med 38 %. Dersom en tilsvarende vekst også legges til grunn for Skien kommune vil forbruket være ca. 900 GWh i 2030. Denne utviklingen kan påvirkes av endringer i forbruksmønster som energieffektiviserende tiltak.

4. Det er sannsynlig at regionen, med Skien inkludert, vil ha en vekst høyre enn landsgjennomsnittet. Lede melder at Grenland vil trenge ytterligere 3000 – 4000 MW de neste årene, hovedsakelig for å elektrifisere eksisterende industri og å etablere nye satsninger innen kraftkrevende industri.
   Mye av dette behovet ligger i nærliggende områder som Porsgrunn, Brevik og Bamble. Skien kommune ønsker å utvikle datasenterindustri som sin andel av regionens satsinger på kraftkrevende industri. Ved en slik realisering i Skien vil man se for seg en etappevis utbygging av de neste tiårene, med tilsvarende gradvis økt energibehov.

Potensialet i Skien kommune
Norconsult sin rapport konkluderer med at det er et betydelig potensial for energiproduksjon i Skien kommune. Potensialet styres i teorien av mengden areal som man tillater å utnytte.

På kort sikt (3 år) er det solenergi som kan bidra med større energivolum i kommunen, dette vil forutsette sterk utbygging på takareal og (minst) ett bakkemontert kraftverk.

På lengre sikt (10 år) kan det være mulig å produsere anslagsvis 360 GWh ved eksempelvis etablering av minst to store bakkemonterte solkraftverk og et vindkraftverk. Dette vil kreve arealbruk tilsvarende rundt 2% av kommunearealet (ca. 16 km² / 16.000 daa).

Norconsult uttrykker at det er usannsynlig å realisere hele energipotensialet i kommunen, blant annet grunnet arealbeslag og at mye av potensialet er knyttet opp mot eksisterende bygningsmasse.

Potensielle prosjekter i Skien og nødvendig kunnskapsinnhenting
For å komme videre i arbeidet med å se på muligheter for betydelig ny, fornybar kraftproduksjon i Skien, må man undersøke hvilke områder er egnet for dette. Det vil si områder som både har naturgitte forhold som muliggjør en slik produksjon, og at det finnes aktører som finner det regningsvarende å utvikle disse.

For å få oversikt over potensielle prosjekter i Skien kommunen anbefales det å gjøre en viljeserklæring fra kommunens side. Viljeserklæringen har til hensikt å synliggjøre at Skien kommune er positivt innstilt til at eksterne aktører igangsetter prosjekter for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen. Det er viktig å understreke at en slik prinsippavklaring *ikke* innebærer at kommunen binder seg til å stille seg positiv til konkrete utbyggingsprosjekter etter hvert som disse eventuelt tar form.

Det bør fremmes en ny sak som synliggjør prosessene for eventuelle etableringer av fornybar energi. Saken må vise kommunens rolle opp mot konsesjonsbehandlingen etter energiloven. Nye prosjekter vil ikke bli tatt stilling til før sak som beskriver ønsket prosess er vedtatt i bystyret.

Håndtering av prosjekter der kommunen er grunneier
Det kan forventes henvendelser til Skien kommune med forespørsler om tilgang på areal der kommunen er grunneier. I de tilfeller hvor kommunen er grunneier vil det være av avgjørende betydning for en eventuell utbygger å kunne inngå en intensjonsavtale om leie av grunn før et prosjekt vil kunne legges frem. Derfor foreslås det at Skien kommune åpner for å inngå tidsavgrensede intensjonsavtaler for leie av arealer til fornybar kraftproduksjon. Slike avtaler forutsettes opprettet innenfor rammene av anskaffelse- og støtteregelverket.

Formålet med inngåelse av slike intensjonsavtaler er å kunne reservere et areal mens nødvendige utredninger gjøres av aktuell aktør for å vurdere om arealet er egnet til formålet. Slike avtaler tidsbegrenses oppad til 3 år, og det forutsettes at konsesjonssøknad sendes i løpet av avtaleperioden.

Om konsesjonssøknad innvilges og prosjektet ønskes realisert, opprettes avtale med aktuell aktør gjeldene for hele prosjektets varighet.

Effekten av saken

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ingen
Konsekvens for klima på kort og lang sikt				x
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt				x
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv				x
Konsekvens for folkehelsen				x

Kommentar: saken legger kun opp til utredning om videre muligheter. Tabellen er irrelevant inntil eventuell videre beslutning om etablering ny kraftproduksjon skal tas. Dette forutsettes fremsatt som ny politisk sak.

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon
For å komme videre i arbeidet med økt produksjon av ny, fornybar kraft i Skien kommune er det ønskelig å få frem konkrete fornybar-prosjekter. Gjennom disse vil man bygge kunnskap om både muligheter og begrensninger, samt forstå de konsekvensene fornybar-prosjektene vil ha.

Kommunedirektøren anbefaler at:

- Skien kommune vedtar en viljeserklæring som synliggjør at Skien kommune er positivt innstilt til utvikling av fornybar kraftproduksjon i kommunen, og at eksterne aktører igangsetter prosjekter for å undersøke mulighetene for mer fornybar kraftproduksjon i kommunen. Det er viktig å understreke at en slik prinsippavklaring ikke innebærer at kommunen binder seg til å stille seg positiv til konkrete utbyggingsprosjekter.

- Det fremmes en ny sak som synliggjør prosessene for eventuelle etableringer av fornybar energi. Saken må vise kommunens rolle opp mot konsesjonsbehandlingen etter gjeldende lovverk.

- Skien kommune åpner for å inngå tidsavgrensede intensjonsavtaler for leie av arealer til fornybar kraftproduksjon

Vedlegg:

1. **rapport fra Norconsult; kunnskapsbank vedrørende alternativ kraftproduksjon i Skien kommune**